

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Cob/107/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120450085
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Maruščáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:6120450085.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Slávky Maruščákovvej a členov senátu JUDr. Rastislav Pella a JUDr. Natálie Štrkolcovej v spore žalobcu: M.S.TRANSPORT, s.r.o., so sídlom Lovce 205, Lovce 951 92, IČO: 44731698, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., Štefánikova 7, Nitra 94901, proti žalovanému: PROMETHEUS, s.r.o., so sídlom Námestie slobody 1735, 066 01 Humenné, IČO: 46 767 631, právne zastúpený JUDr. Július Buček - advokát, Štefánikova 18, 066 01 Humenné, o zaplatenie istiny 948,00 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 7.6.2021 č.k. 25Cb/7/2021-78 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok č.k. 25Cb/7/2021-78 zo dňa 7.6.2021.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 948,00 eur s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 948,00 eur od 25.3.2020 do zaplatenia, paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,00 eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%; o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodol tak o žalobe (návrhu na vydanie platobného rozkazu) doručeného Okresnému súdu Banská Bystrica, ktorým sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 948,00 eur s 9% úrokom z omeškania ročne odo dňa 25.3.2020 titulom nezaplatenia odplaty za vykonanú prepravu zo Slovenskej republiky do Vinkovici + Osijek (HR).

3. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť argumentujúc, že pohľadávka uplatnená žalobou zanikla započítaním s jeho pohľadávkou na zmluvnú pokutu. Nepoprel, že žalobca prepravu vykonal, no keďže nedodrжал svoje povinnosti uvedené v čl. III ods. 6 Všeobecných obchodných podmienok, vyúčtoval žalobcovi faktúrami č. 203902, č. 203903, č. 203904 zmluvnú pokutu celkom vo výške 1.500,- eur, a to v súlade s čl. III ods. 6, ods. 20, čl. III ods. 8, ods. 25 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú dostupné na www.prometheussro.sk a ktoré žalobca bez výhrad akceptoval. Jednostranným započítaním zo dňa 3.10.2020 tak nárok uplatnený žalobou zanikol.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil následovný skutkový stav:

- na základe objednávky žalovaného zo dňa 21.1.2020 č. 20LG0016 žalobca vykonal prepravu tovaru z Liptovského Hrádku, SVK do Vinkovici, resp. Osijek CRO. Vykonanú prepravu vyúčtoval faktúrou č.

FV 2000050, splatnou dňa 24.3.2020, vystavenou na sumu 948,- eur. Podľa čl. III ods. 6 Všeobecných obchodných podmienok žalovaného (ďalej len VOP) bol dopravca povinný informovať objednávateľa o pristavení vozidla na nakládku výlučne písomne (e-mailom) ihneď po príchode na miesto nakládky uvedeného v záväznej objednávke objednávateľa. Po vykonaní nakládky bol povinný výlučne písomne (e-mailom) informovať objednávateľa o skutočne naloženej hmotnosti prepravovanej zásielky. Za porušenie týchto povinností bol dopravca povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 500,- eur za každé jednotlivé porušenie,

- žalovaný vyúčtoval žalobcovi faktúrou č. 203902 zo dňa 2.10.2020, splatnou 2.10.2020, vystavenou na sumu 500,- eur zmluvnú pokutu za porušenie VOP objednávateľa (v zmysle čl. III ods. 6); faktúrou č. 203903 zo dňa 2.10.2020, splatnou 2.10.2020 zmluvnú pokutu 500,- eur (špecifikácia - porušenie VOP objednávateľa v zmysle čl. III ods. 6); faktúrou č. 203904, zo dňa 2.10.2020, splatnou 2.10.2020 zmluvnú pokutu vo výške 500,- eur (špecifikácia - porušenie VOP objednávateľa v zmysle čl. III ods. 6),

- listinou označenou ako Jednostranný zápočet v zmysle § 580 zák. č. 40/1964 Zb. započítal žalovaný svoju pohľadávku voči žalobcovi v celkovej výške 1.500,- eur oproti pohľadávke žalobcu voči žalovanému vo výške 948,- eur,

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave, ktorý je uvedený v Zbierke zákonov ako vyhláška č. 11/1975 Zb. (ďalej len Dohovor o CMR); podľa čl. 3 ods. 1, 2; čl. 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES), č. 593/2008 (Rím I), § 40, § 544 OZ (právna úprava neplatnosti právneho úkonu pri nedodržaní formy stanovenej zákonom, právna úprava zmluvnej pokuty), § 261 ods. 1, § 272 ods. 1, § 275 ods. 4, § 610, § 625 ods. 1, § 365, § 369, § 369c) Obchodného zákonníka a Nariadenia vlády č. 21/2013 Z.z. (prijatie návrhu zmluvy konkludentným spôsobom, právna úprava prepravnej zmluvy, právna úprava omeškania a nárokov z omeškania plynúcich).

6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že bolo v konaní preukázané, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu prepravnej zmluvy v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave, preprava bola vykonaná (uvedené skutočnosti neboli sporné). Ako nedôvodný vyhodnotil nárok žalovaného, ktorý započítal s nárokom uplatneným žalobcom. Poukázal pri tom na § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Z predloženej objednávky žalovaného mal za preukázané, že žalobca ako dopravca túto objednávku podpísal, no nepodpísal Všeobecné obchodné podmienky žalovaného, obsahujúce ustanovenia o zmluvnej pokute. Žalovaný tak nepreukázal existenciu pohľadávky, ktorú započítal na cenu prepravy, preto zákonné podmienky na zánik pohľadávky žalobcu započítaním neboli splnené.

7. Na základe uvedeného tak (pokiaľ ide o istinu) žalobe vyhovel a keďže žalovaný sa dostal s plnením do omeškania, zaviazal ho aj na zaplatenie zákonných úrokov z omeškania vo výške 9% ročne a zaplatenie paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur podľa ustanovenia § 369c) ods. 1 OBZ a Nariadenia vlády č. 21/2013 Z.z..

8. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že ho priznal v konaní úspešnému žalobcovi.

9. Pre úplnosť je potrebné k procesnému postupu súdu prvej inštancie uviesť, že rozhodol na pojednávaní konanom dňa 7.6.2021 v neprítomnosti strán sporu. Právny zástupca žalobcu svoju neúčasť ako aj neúčasť žalobcu ospravedlnil a súhlasil, aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Právny zástupca žalovaného doručil súdu dňa 4.6.2021 o 16:18 hod. oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia v rovnaký deň a zároveň požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu nedodržania 5-dňovej lehoty na prípravu pojednávania v zmysle § 178 ods. 2 CSP, ako aj z dôvodu kolízie s pojednávaním vedeným na Okresnom súde Michalovce pod sp.zn. 5Cb/8/2020 v čase od 10:00 hod.. Súd prvej inštancie žiadosť o odročenie pojednávania neakceptoval (uvedené oznámil žalovanému emailovým podaním 7.6.2021 o 7:54 hod.) argumentujúc, že žalovanému bolo doručené predvolanie na pojednávanie dňa 16.4.2021, mal teda dosť času zvoliť si právneho zástupcu. Neakceptoval ani druhý z dôvodov uvádzaný právnym zástupcom (kolíziu termínov) majúci za to, že ak bola strana sporu riadne a včas predvolaná, je iba ona sama zodpovedná za to, že si zvolí advokáta včas a zároveň advokát je zodpovedný za to, že prevezme zastúpenie iba v prípade, ak je spôsobilý ho aj reálne

poskytnúť na nariadenom pojednávaní. V tejto súvislosti zdôraznil, že právny zástupca vedel v čase, keď prevzal zastúpenie v tejto veci, že dňa 7.6.2021 sa koná pojednávanie na Okresnom súde Michalovce, napriek tomu právne zastúpenie prevzal jeden pracovný deň pred termínom pojednávania a žiadal o jeho odročenie.

10. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. a), b) a h) CSP.

11. Argumentuje, že medzi stranami sporu bola dodržaná písomná forma zmluvnej pokuty, nakoľko k uzavretiu zmluvného vzťahu medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako objednávateľom došlo na základe záväznej objednávky s odkazom na Všeobecné obchodné podmienky, s ktorými sa mal žalobca ako dodávateľ možnosť vopred a detailne oboznámiť, resp. ich pripomienkovať. Žalobca podpísal objednávku s dodatkom, že „bez výhrad akceptuje Všeobecné obchodné podmienky objednávateľa dostupné na www.prometheussro.sk, mal tak dostatok času na ich detailné preštudovanie, ako aj dostatok času na odstúpenie od dohody o preprave v prípade, ak mu VOP žalovaného nevyhovovali. Odvolateľ tak zotrváva na tvrdení, že z vykonaného dokazovania vyplynula skutočnosť, že žalobca si nespínil svoje povinnosti vyplývajúce mu z VOP a neinformoval žalovaného o dôležitých skutočnostiach o prepravovanej zásielke, preto bolo jeho právom za porušenie tejto povinnosti vyúčtovať mu zmluvnú pokutu.

12. Porušenie práva na spravodlivý proces vidí odvolateľ v tom, že v prejednávanej veci súd určil termín pojednávania na deň 31.5.2021 (správne 7.6.2021 - pondelok), na ktoré predvolal žalovaného. Dňa 28.5.2021 (správne 4.6.2021 - piatok) si žalovaný zvolil právneho zástupcu a došlo k prevzatíu právneho zastúpenia JUDr. Júliusom Bučekom, advokátom. Ihneď v deň prevzatia zastúpenia, t.j. 28.5.2021 (správne 4.6.2021 - piatok) bolo konajúcemu súdu v Michalovciach zaslané oznámenie o prevzatí zastupovania a zároveň právny zástupca žalovaného požiadal o odročenie nariadeného termínu pojednávania z dôvodu nezachovania zákonnej 5-dňovej lehoty na prípravu pojednávania v zmysle § 178 ods. 2 CSP. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na ust. § 184 ods. 4 CSP s tým, že konajúci súd nepostupoval v zmysle tohto zákonného ustanovenia, pretože neupovedomil žalovaného o tom, ako posúdi návrh na odročenie pojednávania (poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo/53/2014 zo dňa 31.10.2016).

Týmto postupom súdu mu bolo znemožnené zúčastniť sa riadne a včas nariadeného pojednávania a to aj vzhľadom na skutočnosť, že sídlo advokátskej kancelárie právneho zástupcu žalovaného je v meste Humenné a vzdialenosť Humenné - Michalovce je 25 km, pričom cesta do mesta Michalovce trvá približne 25 minút, čo by nebolo zo strany právneho zástupcu možné stihnúť a zúčastniť sa ho, nakoľko sa o nevyhovení žiadosti dozvedel až v pondelok. Zároveň zdôraznil, že sa predmetného pojednávania nemohol zúčastniť aj z dôvodu kolízie s procesnými úkonmi na OOPZ v Levoči v čase o 11.00 hod.

13. Na základe uvedeného žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. ho zmenil a žalobu zamietol.

14. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť s tým, že v konaní pred súdom prvej inštancie nedošlo k naplneniu odvolateľom uvádzaných odvolacích dôvodov a poukázal aj na zmatečnosť relevantných dátumov v odvolaní.

15. Reagujúc na vyjadrenie žalobcu žalovaný spresňuje, že k prevzatíu zastupovania došlo dňa 4.6.2021, kedy bola táto skutočnosť súdu oznámená a zároveň požiadané o odročenie pojednávania.

16. Dôvodí, že ako objednávateľ prepravy nepožaduje od žalobcu ako od dodávateľa prepravy nič iné, ako plnenie termínov a podmienok stanovených v objednávke a všeobecných obchodných podmienkach objednávateľa, všeobecné obchodné podmienky žalovaného nevyžadujú nič nad rámec plnenia všeobecne známych a základných povinností, ktoré majú byť samozrejmosťou a žalobca si ich mal splniť aj bez upozornenia. Argumentuje, že žalobca sa svojím konaním len snaží vyhnúť sa zodpovednosti za nesplnenie si svojich základných povinností. To, že sa jedná o všeobecne známe a základné povinnosti, potvrdzuje fakt, že konkurenčná spoločnosť, so sídlom v tuzemsku, s ročným obrátom za rok 2019 presahujúcim 33 mil. EUR, sama rovnako požaduje plnenie týchto všeobecne známych, základných povinností. Z uvedeného podľa názoru odvolateľa vyplýva, že nie je jediný,

kto uvedené požaduje. Objednávateľ prepravy nemá inú možnosť, ako zabezpečiť plnenie základných povinností zo strany dodávateľa, cez inštitút zmluvnej pokuty.

17. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a dospel k záveru, že nie je dôvodné.

18. V prvom rade sa odvolací súd zaoberal skutočnosťou, či dôvody uvádzané odvolateľom sú prípustnými dôvodmi pre podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 1 CSP. Odvolateľ ako odvolací dôvod uvádza dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b), t.j. že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; písm. h), t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; a písm. a), t.j. že neboli splnené procesné podmienky. Ide o prípustné odvolacie dôvody, preto odvolací súd meritórne odvolanie prejednal.

19. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP je daný vtedy, ak neboli v konaní splnené podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť a ktorých skúmanie je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania (napr. nedostatky žaloby, právomoc súdu, procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prekážka rozsúdenej veci).

20. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) je daný vtedy, ak súd vec nesprávne právne posúdil. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, teda vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu). Použitie správneho ustanovenia ale neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo - povedané inak - posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona súd vychádzal.

21. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) je daný vtedy, ak je na strane súdu taký závažný procesný postup, ktorým sa strane znemožní realizácia tých jej procesných práv, ktoré jej CSP priznáva, a to v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom stanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Článok 48 ods. 2 Ústavy SR zakotvuje právo každého, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu vo veci konať. Ak fyzická, či právnická osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa stranou sporu so všetkými tomu zodpovedajúcimi právami, ale aj povinnosťami, ktoré z jej postavenia v konaní (žalobca, či žalovaný) vyplývajú. (Nález Ústavného súdu II.ÚS 14/2001, II.ÚS 132/02, III.ÚS 171/2006). Podľa článku 6/ CSP ods. 1 strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu. Ustálená judikatúra ESLP opakovane poukazuje na tzv. princíp rovnosti zbraní (spravodlivé súdne konania), t.j. aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície ako protistranu. Spravodlivé súdne konanie zahŕňa aj možnosť procesných strán predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby v konaní uspeli, právo vyjadriť sa k predloženým dôkazom a právo zúčastniť sa pojednávania a ako opakovane judikoval Ústavný súd SR, že súčasťou základného práva na spravodlivý proces je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva zrozumiteľne odpoveď na všetky skutkové a právne otázky súvisiace s predmetom sporu.

22. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 28.12.2021 o 10:25 hod. v pojednávacej miestnosti č. 200/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na Úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods. 3 CSP.

23. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 1). Na doplnenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam navyše udáva:

Odvolací súd sa (keďže pohľadávka žalobcu uplatnená v konaní bola pohľadávkou nespornou, pretože žalovaným nebola popretá) zaoberal tým, či boli súdom prvej inštancie zistené skutočnosti dôležité pre prijatie záveru o zániku/trvaní pohľadávky žalobcu v dôsledku započítania a či z týchto skutočností bol vyvodенý správny právny záver.

24. Žalovaný teda tvrdí, že pohľadávka žalobcu zanikla jednostranným započítaním (§ 580 OZ), t.j. spôsobom zániku záväzku, ktorý nahrádza plnenie. Jednostranné započítanie spočíva v tom, že vzájomné pohľadávky, plnenie ktorých je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí úkon smerujúci k započítaniu (a to aj proti vôli druhého účastníka). Započítanie je teda prejav vôle smerujúci k započítaniu vzájomných pohľadávok, ktorý musí spĺňať všetky náležitosti pre platný právny úkon, musí z neho teda vyplývať, akej pohľadávky sa týka a v akej výške, proti akej pohľadávke a v akej výške smeruje, čo musí byť zrejmé bez akýchkoľvek pochybností.

25. Žalovaný, ktorého v konaní zaťažuje ohľadne ním tvrdenej skutočnosti dôkazné bremeno, teda musí preukázať, že pohľadávky, ktoré započítava proti pohľadávke žalobcu sú existentné a zároveň musí preukázať, že tieto zanikli započítaním, t.j. že boli splnené zákonné podmienky uvedené v § 580 OZ. Žalovaný tvrdí, že jeho pohľadávkami, ktoré započítava, sú pohľadávky na zmluvnú pokutu.

26. V prejednávanej veci je nepochybné, že ide o vzťah medzi podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, kde je potrebné aplikovať zák. č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník - OBZ). Keďže právna úprava zmluvnej pokuty obsiahnutá v OBZ nie je komplexná (čo OBZ vymedzuje slovným spojením „Niektoré ustanovenia o zmluvnej pokute“) je potrebné v otázkach zmluvnej pokuty vychádzať aj z jej úpravy v zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník - OZ), čo umožňuje § 1 ods. 2 druhá veta OBZ.

27. Podľa ust. § 544 ods. 2 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

28. Dohoda o zmluvnej pokute musí byť teda uzavretá písomne, pričom nezáleží na tom, akú formu (ústnu alebo písomnú) má zmluva zabezpečená zmluvnou pokutou. Ak teda samotná zmluva bola uzavretá ústne, zmluvnú pokutu možno dojednať len osobitne, a to v písomnej forme. Pokiaľ by sa zmluvná pokuta nedojednala v písomnej forme, bola by neplatná a veriteľ by nemohol proti dlžníkovi s úspechom uplatniť zmluvnú pokutu na súde.

29. Podľa § 40 ods. 1, 3 zák. č. 40/1964 Zb. (ďalej len OZ), ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou, ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Písomná forma právneho úkonu teda predpokladá existenciu dvoch náležitostí, a to písomnosti, ktorá spočíva v tom, že obsah právneho úkonu je zachytený v samotnom texte listiny a z podpisu konajúcej osoby, ktorým podpisujúci potvrdzuje, že obsah listiny zodpovedá prejavu jeho vôle.

30. V prejednávanej veci sa v spise nachádzajú záväzné objednávky, ktoré predložil žalobca a Všeobecné obchodné podmienky predložené žalovaným. V objednávkach, ktoré odkazujú na VOP je uvedené, že dodávateľ bez výhrad akceptuje všeobecné podmienky zverejnené na internetovej stránke žalovaného a objednávka je opatrená podpisom žalobcu a žalovaného, pričom Všeobecné obchodné podmienky nie sú stranami sporu podpísané vôbec.

31. Je pravdou, že podľa § 273 Obchodného zákonníka, časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na Všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami, alebo

odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzatvárajúcim zmluvu známe, alebo k návrhu priložené.

32. Zmyslom obchodných podmienok využívaných v obchodných záväzkových vzťahoch, je uľahčiť a urýchliť proces uzatvárania zmlúv za situácie, keď sa určité okolnosti medzi zmluvnými stranami pravidelne opakujú a preto nie je účelné a efektívne vpisovať ich do zmlúv v každom jednom prípade. Základná úprava všeobecných obchodných podmienok je obsiahnutá v už vyššie uvedenom § 273 Obchodného zákonníka a nevyžaduje, aby boli podpísané zmluvnými stranami. Inak je tomu však v situácií, ak by do týchto nepodpísaných obchodných podmienok bolo zahrnuté také zmluvné dojednanie, pri ktorom zákon výslovne vyžaduje písomnú formu. Súdna prax (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2011 sp.zn. 2Cdo/245/2010) v týchto prípadoch zaujíma pomerne konštantné stanovisko, podľa ktorého ak nie sú obchodné podmienky podpísané, dojednania, ktoré sú v nich obsiahnuté (ak im zákon povinne ukladá písomnú formu) sú pre absenciu tejto predpísanej formy neplatné.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené je tak nepochybné, že dojednanie o zmluvnej pokute (ako inštitút, pre ktorý je zákonom vyžadovaná písomná forma), ktoré bolo súčasťou obchodných podmienok žalovaného, musí byť preukázateľne podpísané, t.j. musia byť podpísané aj predmetné obchodné podmienky, inak takéto dojednanie nevyvoláva právne následky (viď. ods. 29). Je pri tom bez právneho významu (ako už bolo uvedené vyššie), že samotná prepravná zmluva pre svoju platnosť písomnú formu nevyžaduje.

34. Súd prvej inštancie tak nepochybil, keď konštatoval, že nedošlo k dohode o zmluvnej pokute, teda žalovaný nárok uplatnený započítaním nepreukázal, preto nemohlo dôjsť k zániku vzájomných pohľadávok jednostranným zápočtom žalovaného, teda nedošlo k zániku nároku žalobcu uplatneného v konaní. Správne bolo rozhodnutie súdu aj o uplatnených úrokoch z omeškania, ktorých výška a splatnosť v konaní žalovaným popretá nebola.

35. K vytykaným procesným pochybeniam odvolací súd udáva:

Každá zo sporových strán je oprávnená dať sa v konaní pred súdom zastupovať. Toto právo je subjektívnym právom, ktoré je prejavom realizácie základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR) a výrazom jedného zo základných princípov sporového konania. Efektívny výkon práva na zastúpenie tak umožňuje sporovej strane uskutočňovať procesné úkony pomocou zástupcu, ktorého si volí a ktorým môže byť aj advokát (t.j. podnikateľ), ktorého povinnosti vo vzťahu k zastupovaniu sú vymedzené v zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácií.

36. Je pravdou, že predvolanie sa doručuje strane, resp. jej právnenému zástupcovi tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej 5 dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 178 ods. 2 CSP).

37. Predovšetkým je potrebné uviesť, že vyššie cit. ust. zákona, podľa ktorého majú mať strany sporu 5 dní na prípravu na pojednávanie je potrebné vykladať v každom jednotlivom prípade osobitne (uvedené vyplýva z pojmu „spravidla“). Možno teda dospieť aj k záveru, že v tej-ktorej pojednávanej veci je dostatočnou aj kratšia ako päťdňová lehota, a to najmä v tých prípadoch, kedy príprava na pojednávanie nemohla byť spojená s vykonaním osobitne náročných činností (skutkovo jednoduché veci, viaceré spory vychádzajúce z rovnakého právneho dôvodu...).

38. Predvolanie na pojednávanie vytyčené na deň 7.6.2021 bolo žalovanému doručené dňa 16.4.2021, t.j. takmer 2 mesiace pred dňom konania pojednávania. Strana sporu udelila plnomocenstvo advokátovi dňa 4.6.2001 (piatok), pričom pojednávanie bolo vytyčené na deň 7.6.2021 (pondelok). Žiadosť o odročenie pojednávania a plnomocenstvo bolo konajúcemu súdu doručené 4.6.2021 o 16:18 hod (piatok). Odvolací súd musí konštatovať, že ak bol žalovaný ako strana sporu riadne a včas predvolaný, je iba on sám zodpovedný za to, že si zvolí advokáta včas a zároveň je advokát sám zodpovedný za to, že prevezme zastúpenie iba v prípade, ak je spôsobilý ho aj reálne poskytnúť na nariadenom pojednávaní (viď. uznesenie NS SR sp.zn. 10Obdo/19/2014). Za situácie, keď bolo predvolanie na pojednávanie doručené žalovanému takmer 2 mesiace pred dňom konania a žalovaný si zvolil advokáta 3 dni pred týmto dňom, súd prvej inštancie postupoval správne, ak žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel. Len pre úplnosť odvolací súd zdôrazňuje, že z vlastnej činnosti je mu známa skutočnosť, že proti žalovanému je vedených viacero konaní, kde sa dopravcovia domáhajú zaplataenia ceny za

vykonanú prepravu, pričom takmer v každej veci je plnomocenstvo na zastupovanie udelené 4 - 5 dní pred vytýčeným termínom pojednávania a vzápätí je právnym zástupcom žiadané o odročenie pojednávania pre nedodržanie 5 dňovej lehoty na jeho prípravu. Tento postup na strane žalovaného nie je možné vyhodnotiť inak ako špekulatívny, smerujúci k neúčelnému a zbytočnému predlžovaniu súdneho konania.

39. Dôvodom na odročenie pojednávania nebol ani ďalší z dôvodov uvádzaných právnym zástupcom - kolízia s pojednávaním vedeným na Okresnom súde Michalovce, sp.zn. 5Cb/11/2020 v čase od 10:00. Vzhľadom na okolnosti v súvislosti s udelením plnomocenstva v prejednávanej veci odvolací súd poukazuje na zodpovednosť advokáta v otázke možnosti riadneho zastupovania klienta (viď ods. 38) a navyše zdôrazňuje, že žiadosti advokáta o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie bez prejednanía veci je možné vyhovieť iba vtedy, ak v žiadosti uvedie, čo bráni alternatívnemu riešeniu vzniknutej situácie (substitúcií).

40. Podľa § 183 ods. 4 prvá veta CSP, ak súd zistí, že stranou sporu uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla.

41. Odvolateľ namieta, že súdom prvej inštancie nebol upovedomený o neakceptovaní žiadosti o odročenie pojednávania „bezodkladne“; pretože sa tak stalo až v pondelok (t.j. v deň konania pojednávania).

42. Ako už bolo uvedené vyššie, žiadosť o odročenie pojednávania a plnomocenstvo na zastupovanie v konaní bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 4.6.2021 o 16:18 hod (piatok); ktorá skutočnosť je nepochybná z doručky nachádzajúcej sa v spise. Hneď ďalší pracovný deň, t.j. 7.6.2021 (deň konania pojednávania) o 7:54 bolo právnemu zástupcovi žalovaného zaslané emailom vyrozumienie o nevyhovení žiadosti. Ak právny zástupca za takejto situácie tvrdí, že súd prvej inštancie nepostupoval „bezodkladne“ odvolaciemu súdu nie je dosť dobre zrejmé, kedy „skôr“ tak mal súd prvej inštancie urobiť (sobota, nedeľa sú dni pracovného voľna).

Odvolací súd tak dospel k záveru, že ak súd prvej inštancie žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel a právnemu zástupcovi túto skutočnosť oznámil dňa 7.6.2021 o 7:54 hod.; neporušil tým žiadne právo žalovaného priznané mu procesnými predpismi.

43. K odvolateľom predloženému novému dôkazu v odvolacom konaní odvolací súd udáva:

Zásada koncentrácie konania, ktorou sa sporové konanie riadi, znamená, že strany sporu nemôžu vykonávať niektoré procesné úkony kedykoľvek počas konania, ale len v jeho určitom štádiu. Procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania sú prostriedky procesného útoku a procesnej obrany (skutkové tvrdenie, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky - § 149 CSP).

Platí o nich, že ich možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Po tomto úkone súdu sa na ďalšie prostriedky procesného útoku resp. procesnej obrany strán sporu neprihliada.

44. Je pravdou, že prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, možno za istých okolností, ak neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie (tzv. „novoty“) uplatniť aj v odvolacom konaní, a to za podmienok uvedených v § 366 CSP a to vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu; ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie. Aj tu však platí, že musia byť uplatnené do konca lehoty na podanie odvolania.

45. Uvedené odvolací súd zdôraznil vzhľadom na skutočnosť, že odvolateľ v odvolacom konaní predložil všeobecné obchodné podmienky konkurenčnej spoločnosti, ako nový dôkaz preukazujúci skutočnosť, že podmienky zakotvené v jeho VOP (vrátane ich nedodržania postihom zmluvnou pokutou) sú štandardnými pri prepravných zmluvách. Odhliadnuc od skutočnosti, že relevantným pre rozhodnutie vo veci nebolo to, či ide o štandardné/neštandardné podmienky vo VOP, ale skutočnosť, či bola/nebola zmluvná pokuta dohodnutá písomne, teda platne (túto otázku nový dôkaz nepreukazuje); tak je potrebné

zdôrazniť, že pre uplatnenie tejto „novoty“ v odvolacom konaní neboli splnené procesné podmienky (viď ods. 43) a žalovaný naplnenie týchto podmienok navyše ani netvrdí.

46. Na základe uvedeného tak odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

47. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu bol priznaný v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi. O výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

48. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa v ustanovení § 419 C.s.p.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia odvolacieho súdu, na súde ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie môže podať strana sporu v ktorej neprospech bolo toto rozhodnutie vydané, dovolanie môže podať aj intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy podľa § 427 ods. 1 C.s.p.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom, okrem prípadov uvedených v § 429 ods. 2 C.s.p., ak má dovolateľ sám, alebo jeho zamestnanec alebo člen vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Inak dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 447 písm. c) C.s.p.

V dovolaní podľa § 428 C.s.p. sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).